

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20722 - Aproximacions Interdisciplinàries a la Literatura / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Caterina Mercè Picornell	14:00	15:00	Dijous	17/02/2020	05/07/2020	CC05

Belenguer
Responsable
m.picornell@uib.es

Contextualització

La literatura, entesa com a corpus de textos orals i escrits o com a institució social i cultural, no és un domini exclusiu dels estudis literaris. Pot servir, per exemple, com a font per a l'anàlisi historiogràfica a la qual aportarà dades que sovint no recullen els arxius. Pot, també, determinar l'estil dels historiadors que expliquen els fets passats sense ser conscients de les eines retòriques que utilitzen per autoritzar els seus escrits. Per això, la interdisciplinarietat s'ha convertit en un dels àmbits més innovadors de la literatura comparada contemporània. Així mateix, la filiació interdisciplinària és determinant a l'hora d'estudiar la producció teòrica de molts dels crítics més influents dels darrers trenta anys —per exemple, Edward Said, Julia Kristeva o Michel Foucault— i que han produït la seva tasca intel·lectual sense circumscriure-la a les limitacions d'un sol camp de coneixement.

L'assignatura "Aproximacions interdisciplinàries a la literatura" és una assignatura obligatòria que s'imparteix el segon semestre del quart curs de grau de Llengua i literatura catalanes. Fa part del mòdul de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. L'objectiu fonamental d'aquesta assignatura és contrastar el bagatge après d'estudis literaris amb els mètodes d'altres disciplines (tant artístiques com de coneixement). En aquest sentit, suposa una reflexió complementària, des de la comparació interdisciplinària, del que s'ha assolit en la resta d'assignatures del mòdul.

Més en concret, en aquesta assignatura, es parteix de la constatació que la interdisciplinarietat, aplicada a l'estudi de la literatura, pot tenir rellevància en dos sentits fonamentals: a) com a condició que afecta la composició i recepció de les obres literàries (provocant gèneres híbrids, com ara la novel·la històrica, però també obres que se situen a la frontera entre els gèneres literaris i d'altres camps disciplinaris, com ara el relat periodístic); b) com a mecanisme d'anàlisi del text literari des del bagatge i les categories de diferents disciplines de coneixement (fonamentalment, en aquesta assignatura, les ciències humanes i socials).

Guia docent

Ambdues dimensions de la interdisciplinarietat seran tingudes en compte en una assignatura que, així mateix, intentarà establir vincles amb algunes de les lectures de les altres assignatures de literatura que s'imparteixen durant aquest semestre en el grau.

Requisits

Les persones que es matriculin a aquesta assignatura haurien de tenir una competència plena de la llengua catalana, escrita i oral. S'entén també que estan en disposició d'obtenir el nivell B1 de llengua anglesa, per la qual cosa, han de ser prou competents en llengua anglesa com per poder comprendre un article d'especialitat. Es preveu, així mateix, que dominin les principals categories d'estudi de la literatura, que tinguin un coneixement panoràmic de la teoria literària i de la literatura comparada, i que estiguin familiaritzats amb els mètodes fonamentals de l'estudi de la literatura.

Recomanables

Abans de començar l'assignatura és convenient recordar els conceptes bàsics adquirits en les assignatures "Teoria de la literatura" i "Literatura Comparada".

Competències

Específiques

- * Capacitat per interrelacionar els coneixements específics de la titulació amb els propis d'altres disciplines (CE6)
- * Coneixement de les tècniques bàsiques per a l'elaboració de treballs de recerca (CE11)

Genèriques

- * Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dintre de l'àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes també rellevants d'índole social, científica o ètica (CB3)
- * Capacitat d'organització i planificació del treball personal i en equip (CG2)
- * Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat (CB4)

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura s'estructuren en dos blocs. El primer (temes 1 i 2) és introductor i metodològic. Es farà especial incís en diverses tendències analítiques properes als estudis literaris (els estudis culturals, la narratologia) que han estat emprades en altres camps d'estudi. En el segon bloc (temes 3 al 6)

Guia docent

es preveu aprofundir en la intersecció entre literatura i ciències humanes i socials. Tot al llarg del temari es programaran aplicacions concretes de la teoria exposada a l'estudi de la literatura i la cultura catalanes.

A banda del temari teòric, per al curs 2018-2019 es plantejaran també tasques orientades al desenvolupament de la capacitat investigadora, d'argumentació i de divulgació del coneixement. Aquestes es vincularan alhora al temari i a les tasques previstes en l'avaluació.

Continguts temàtics

- Tema 1. Introducció al concepte d'interdisciplinarietat
 - 1.1. Disciplines, fronteres i regulació del coneixement
 - 1.2. De les influències a la transdisciplinarietat
 - 1.3. Els estudis culturals i l'antidisciplinarietat
 - 1.4. Aplicacions
- Tema 2. Estudis literaris i mètodes transversals
 - 2.1. La transmedialitat com a fenomen
 - 2.2. L'anàlisi de la relació semàntica entre imatge i text
 - 2.3. Aplicacions
- Tema 3. Sociologia i literatura
 - 3.1. La sociologia del fet literari. Panoràmica
 - 3.2. Introducció als mètodes sociològics d'anàlisi literària
 - 3.3. La teoria del camp literari de Pierre Bourdieu
 - 3.3. Aplicacions
- Tema 4. Antropologia i literatura
 - 4.1. Introducció als contactes entre antropologia i literatura
 - 4.2. La teorització del contacte cultural
 - 4.3. Identitats i espai
 - 4.4. Aplicacions
- Tema 5. Història i literatura
 - 5.1. De la literatura com a font a la història com a escriptura
 - 5.2. Els gèneres híbrids. La novel·la històrica
 - 5.3. Tendències historiogràfiques i investigació literària. Els nou historicisme
 - 5.4. Aplicacions
- Tema 6. Literatura, cognició i emocions
 - 6.1. Les poètiques cognitives
 - 6.2. El gir afectiu en els estudis literaris
 - 6.3. Aplicacions

Metodologia docent

Guia docent

Es combinaran les exposicions teòriques amb seminaris on s'espera de la participació activa dels estudiants.

Volum de treball

La càrrega de treball de l'assignatura es repartirà tot al llarg del curs. Cal que l'estudiant realitzi les tasques breus (dossier d'aprenentatge) sense dedicar-hi més temps del necessari. Només mantenir al dia el dossier d'aprenentatge evitarà l'acumulació de feina al final de curs.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions teòriques	Grup gran (G)	Exposicions dels continguts teòrics de l'assignatura per part de la professora. Es combinarà amb el comentari d'articles i amb l'exemplificació a partir de casos. S'espera que els estudiants participin activament en aquestes sessions, des de la posada en comú de les lectures teòriques fetes a partir del calendari que es proposarà a principi de curs.	26
Classes pràctiques	Aplicacions i estudi de casos	Grup gran (G)	Per complementar les sessions teòriques es planificaran diverses sessions d'aplicació. Aquestes classes seran especialment participatives i poden comportar la lectura prèvia de textos o la recerca d'objectes d'estudi apropiats.	12
Classes pràctiques	Seminaris de treball	Grup gran (G)	Al llarg del curs es realitzaran diversos seminaris vinculats al projecte de curs. Seran sessions pràctiques de treball en grup a l'aula.	4
Tutories ECTS	Tutories obligatòries	Grup petit (P)	Els estudiants hauran d'assistir a un mínim de tres tutories obligatòries en grup petit (3-4 estudiants) a partir del calendari que es programarà durant el curs.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Examen parcial 2	Les sessions presencials aportaran els materials bàsics per preparar l'assignatura. Es complementaran amb un dossier de textos teòrics i literaris de lectura obligatòria. Per als estudiants de l'itinerari A l'estudi s'haurà de basar fonamentalment en la reflexió crítica sobre els conceptes, els textos i els casos. El parcial 2 correspondrà als continguts dels temes 4, 5 i 6 i es podrà recuperar en la data prevista per a l'examen final.	20
Estudi i treball autònom individual	Examen final	Examen de recuperació dels parcials i examen per a l'itinerari B (que inclou el temari de l'assignatura impartit a classe i els dossiers d'electures).	15

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Tasques breus: aplicacions des de la teoria	A principi de curs es proposaran una sèrie de tasques breus que cal realitzar per seguir el dia a dia de l'assignatura. Estan vinculades als continguts i materials de l'assignatura (dossier teòric i aplicacions de classe).	30
Estudi i treball autònom individual	Examen parcial 1	Les sessions presencials aportaran els materials bàsics per preparar l'assignatura. Es complementaran amb un dossier de textos teòrics i literaris de lectura obligatòria. Per als estudiants de l'itinerari A l'estudi s'haurà de basar fonamentalment en la reflexió crítica sobre els conceptes, els textos i els casos. El parcial 1 correspondrà als continguts dels tres primers temes i es podrà recuperar en la data prevista per a l'examen final.	20
Estudi i treball autònom individual o en grup	Projecte	Durant el curs, es realitzarà un projecte de classe. A principi de curs s'indicaran les passes que cal realitzar per elaborar el projecte, que s'haurà d'exposar públicament en una sessió pràctica.	20

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

En aquesta assignatura es preveuen dos itineraris d'avaluació:

Itinerari A. Comporta la realització de tasques tot al llarg del curs així com un examen de validació. Per aprovar l'assignatura cal tenir un mínim d'un 4/10 en totes les proves. La mitjana entre aquestes ha de ser d'un mínim d'un 5/10.

Itinerari B. Aconsellable per als alumnes que no puguin treballar de manera constant tot al llarg del curs. Comporta la realització d'un treball (els continguts del qual s'explicaran a principi de curs) i d'un examen, que es realitzarà el dia assignat per la Facultat. Per aprovar l'assignatura cal tenir un mínim d'un 5/10 d'aquest examen i de la mitjana entre totes les proves.

Ambdós itineraris són, en principi, presencials. Es recomana als estudiants optar per l'itinerari A, sinó és que hi ha impediments justificables que facin més oportú optar per l'itinerari B.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Seminaris de treball

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (no recuperable)
Descripció	Al llarg del curs es realitzaran diversos seminaris vinculats al projecte de curs. Seran sessions pràctiques de treball en grup a l'aula.
Criteris d'avaluació	Taules d'autovaloració de la feina realitzada. Lliurament del treball fet a l'aula. Preparació dels materials per al treball a classe.

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen parcial 2

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Les sessions presencials aportaran els materials bàsics per preparar l'assignatura. Es complementaran amb un dossier de textos teòrics i literaris de lectura obligatòria. Per als estudiants de l'itinerari A l'estudi s'haurà de basar fonamentalment en la reflexió crítica sobre els conceptes, els textos i els casos. El parcial 2 correspondrà als continguts dels temes 4, 5 i 6 i es podrà recuperar en la data prevista per a l'examen final.
Criteris d'avaluació	Comprensió de la teoria i aplicació a casos concrets de la literatura catalana. Serà recuperable en el període de reavaluació.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen final

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Examen de recuperació dels parcials i examen per a l'itinerari B (que inclou el temari de l'assignatura impartit a classe i els dossiers d'electures).
Criteris d'avaluació	Examen de continguts teòrics per als estudiants d'itinerari B. Inclourà preguntes de conceptes i també d'argumentació. Hi haurà preguntes referides al dossier de lectures teòriques. És recuperable en el període de reavaluació.

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Tasques breus: aplicacions des de la teoria

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	A principi de curs es proposaran una sèrie de tasques breus que cal realitzar per seguir el dia a dia de l'assignatura. Estan vinculades als continguts i materials de l'assignatura (dossier teòric i aplicacions de classe).
Criteris d'avaluació	Les tasques comporten la interpretació de propostes teòriques i la seva aplicació a l'anàlisi de casos. S'exigirà una bona capacitat argumentativa, una selecció de les informacions pertinents i una redacció acadèmica acurada. Són recuperables en el període de reavaluació.

Guia docent

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Examen parcial 1

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Les sessions presencials aportaran els materials bàsics per preparar l'assignatura. Es complementaran amb un dossier de textos teòrics i literaris de lectura obligatòria. Per als estudiants de l'itinerari A l'estudi s'haurà de basar fonamentalment en la reflexió crítica sobre els conceptes, els textos i els casos. El parcial I correspondrà als continguts dels tres primers temes i es podrà recuperar en la data prevista per a l'examen final.
Criteris d'avaluació	Comprensió de la teoria i aplicació a casos concrets de la literatura catalana. Serà recuperable en el període de reavaluació.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 4

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Projecte

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Durant el curs, es realitzarà un projecte de classe. A principi de curs s'indicaran les passes que cal realitzar per elaborar el projecte, que s'haurà d'exposar públicament en una sessió pràctica.
Criteris d'avaluació	A principi de curs es pautaran les passes que cal realitzar per elaborar el projecte, que s'haurà d'exposar a classe en una sessió de pràctiques.

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A causa de l'especificitat i dispersió del temari d'aquesta assignatura, la llista bibliogràfica que trobareu a continuació és purament orientativa. Es proporcionarà als estudiants un dossier de lectures específiques referides als àmbits treballats. D'altra banda, la bibliografia necessària per a la realització dels projectes es pautarà de manera individualitzada en les tutories en grup petit.

A principis de setembre tendreu a la vostra disposició a la pàgina de Campus Extens, una proposta de lectures i de tasques per si voleu introduir-vos a l'assignatura o avançar lectures durant el primer semestre.

Bibliografia bàsica

MORAN, Joe (2010). *Interdisciplinarity*. Londres i Nova York: The New Critical Idiom.

SAUSSY, Hans (2006). *Comparative Literature in an Age of Globalization*. Nova York: The Johns Hopkins University Press.

Bibliografia complementària

Introducció

BAL, M. (2009). *Conceptos viajeros en las humanidades*. Murcia: Ad Litteram.

Guia docent

DD. AA. (1982). *Interdisciplinarietà y ciencias humanas*. Barcelona: UNESCO.
MORAN, J. (2010). *Interdisciplinarity*. Londres i Nova York: The New Critical Idiom.
SAUSSY, H. (2006). *Comparative Literature in an Age of Globalization*. Nova York: The Johns Hopkins univeristy Press.
TÖTÖSY DE ZEPETNEK, S. (1998). *Comparative Literature. Theory, Method, Application*. Vol. 18. Textet: Studies in Comparative Literature. Amsterdam i Atlanta: Rodopi.

Narratologia transmedial

HUTCHEON, L. 2006. *A Theory of Adaptation*. London: Routledge.
MEISTER, J. C.; KINDT, T., i SCHERNUS, W. (2005). *Narratology Beyond Literary Criticism: Mediality, Disciplinarity*. Berlín: Walter de Gruyter.
NASH, C. (1990). *Narrative in Culture. The Uses of Storytelling in the Sciences, Philosophy, and Literature*. Londres i Nova York: Routledge.
RYAN, M. L. (ed.) (2004). *Narrative across Media*. Lincoln i London: Nebraska University Press, 220-239.

Sociologia de la literatura

BOURDIEU, P. (1978). *Las reglas del arte: génesis y estructura del campo literario*. Barcelona: Anagrama.
CASTELLET, J.M. (1975). *Qüestions de literatura, política i societat*. Barcelona: Edicions 62.
FERRERAS, J.I. (1980). *Fundamentos en sociología de la literatura*. Madrid: Cátedra.
SÁNCHEZ TRIGUEIRO, A. (1996). *Sociología de la literatura*. Madrid: Síntesis.

Història i literatura

DE CERTEAU, M. (2002[1975]). *L'écriture de l'histoire*. Paris, Gallimard.
GUILLÉN, C. (1989). *Teorías de la historia literaria*. Madrid: Espasa Calpe.
LACAPRA, D. (1985). *History and Criticism*. London, Cornell U.P.
PENEDO, A., i G. PONTÓN (1998). *Nuevo historicismo*. Madrid: Arco.
WHITE, H. (1992[1987]). *El contenido de la forma: narrativa, discurso y representación histórica*. Barcelona: Paidós.

Antropologia i literatura

AUGÉ, M. (1992). *Non-lieux: introduction à une anthropologie de la surmodernité*. Paris: Seuil [Traduït: Los 'no lugares': espacios del anonimato: una antropología de la sobremodernidad. Barcelona: Gedisa, 1993].
CLIFFORD, J. & MARCUS, G. eds. (1986). *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography*. Berkeley: University of California Press.
GARCÍA CANCLINI, N. 1990. *Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad*. Mexico: Grijaldo.
GEERTZ, C. (1988). *Works and lives: the anthropologist as author*. Stanford: Stanford University Press.

Psicologia i literatura. Panoràmiques i poètiques cognitives

GAVINS, J. I STERN, G. (2003). *Cognitive poetics in practice*. Londres i Nova York: Routledge.
PARAÍSO, I. (1995). *Psicología y literatura*. Madrid: Síntesis.
STOCKWELL, P. (2002). *Cognitive poetics: an introduction*. Londres i Nova York: Routledge.
TSUR, R. (2008). *Towards a theory of cognitive poetics*. Brighton: Sussex Academic Press.

Altres recursos

Vegeu els recursos disponibles a Campus Extens.